

P.Z. br. 630

HRVATSKI SABOR

KLASA: 500-01/19-01/06

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 8. travnja 2019.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o zaštiti života*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Hrvoje Zecanović, zastupnik u Hrvatskom saboru, aktom od 5. travnja 2019. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagatelj Prijedloga zakona.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 630

HRVATSKI SABOR

HRVOJE ZEKANOVIĆ (HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku)

Zagreb, 5. travnja 2019. godine

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 05-04-2019		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
500-01/19-01/06	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6531-19-01		

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: **Prijedlog Zakona o zaštiti života**

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 - pročišćeni tekst 05/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18), podnosim Prijedlog zakona o zaštiti života.

Za svoje predstavnike koji će na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela dati sva potrebna obrazloženja u ime predlagatelja određuje se zastupnik Hrvoje Zekanović.

ZASTUPNIK

HRVOJE ZEKANOVIĆ

Hrvoje Zekanović (HRAST – Pokret za uspješnu Hrvatsku)

**PRIJEDLOG
ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTA**

Zagreb, travanj 2019.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1., te člancima 14., 21. i 35. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Napredak znanosti i medicinske struke doveo nas je do nedvojbene činjenice da život ljudskog bića počinje začećem, spajanjem muške i ženske spolne stanice. To je vidljivo i u Rješenju broj U-I-60/1991 i dr. od 21. veljače 2017., kojeg je Ustavni sud Republike Hrvatske donio na temelju podnesenih prijedloga za ocjenu suglasnosti važećeg Zakona o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece („Narodne novine“ broj 18/78, 31/86, 47/89 i 88/09) s Ustavom Republike Hrvatske. U tom Rješenju, u točki 6) *Stručnjaci s područja medicinske etike* između ostalog stoji: „S medicinskog stajališta, u etičkom i stručnom aspektu, nema nikakvog opravdanja za prekid trudnoće zdravog ploda na zahtjev zdrave trudnice“. Također, biološka je činjenica da je oplođena stanica (zigota) polovicu svojeg genetskog materijala „dobila“ iz ženske spolne stanice, odnosno od majke, a drugu polovicu iz muške spolne stanice, odnosno od oca. Dakle, spajanjem muške i ženske spolne stanice nastaje novo ljudsko biće koje ima jedinstven genetski zapis, različit od genetskog zapisa majke. Stoga, kad govorimo o zigoti, blastocisti, embriju ili fetusu, potpuno je pogrešno govoriti o dijelu „tijela žene“, jer se ne radi o nekom organu ženskog tijela već o drugom ljudskom biću koje, s obzirom na prirodne predispozicije, živi i raste devet mjeseci u tijelu žene.

S obzirom da je pobačaj u Republici Hrvatskoj prema važećem Zakonu moguće izvršiti do desetog tjedna nakon začeća, u Hrvatskoj postoji navika mogućnosti izvršenja pobačaja. Zbog toga se ovo pitanje pokušava prikazati kao svjetonazorsko i kompleksno pitanje. Ipak, s obzirom da se radi o vrlo važnom pitanju, o pitanju života i smrti, donošenje zakona koji će regulirati ovo pitanje ne smije pasti u klopku donošenja daljnjih odluka isključivo na temelju dosadašnjih praksi, mišljenja i navika, već se mora temeljiti na činjenicama i novim znanstvenim spoznajama.

U točki 42. već spomenutog Rješenja, Ustavni sud ističe: „Članak 21. stavak 1. Ustava propisuje da svako ljudsko biće ima pravo na život. Članak 21. prvi je članak naveden u odjeljku 2. Osobne i političke slobode i prava, glave III. Zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda. Pravo na život preduvjet je svim ostalim pravima jer sva ostala ljudska prava i slobode iz njega proizlaze“. Dakle, **pravo na život ljudskog bića jače je i važnije od prava na privatnost** kojim žena odlučuje hoće li roditi ili ne. Ustavni sud nije važeći Zakon proglasio protuustavnim jer je rekao da nije ingerencija Ustavnog suda da određuje kad počinje život ljudskog bića, odnosno da određuje jesu li embrij i fetus ljudska bića.

Ustavni sud smatra da zakonodavac, odnosno Hrvatski sabor treba utvrditi kada počinje život ljudskog bića. Takvo je i mišljenje Katedre za ustavno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu u kojem se poziva na francusku i španjolsku praksu: „držimo da Ustavni sud Republike Hrvatske treba odluku o tome kada počinje život ostaviti Hrvatskom saboru temeljem načela diobe vlasti i

Ustavom utvrđene podjele nadležnosti. Hrvatski sabor samo, i jedino on, treba reći kada počinje pravo na život.“

U Konvenciji o pravima djeteta iz 1989. godine ističe se: zaštita i briga za dijete „uključujući pravnu zaštitu prije kao i poslije rođenja“, „Države ugovornice priznaju da svako dijete ima prirodno pravo na život“ (članak 6. stavak 1. Konvencije) i „Države ugovornice osigurat će u najvećoj mogućoj mjeri opstanak i razvoj djeteta.“

U skladu s navedenim, ovaj prijedlog Zakona utvrđuje, ili bolje rečeno potvrđuje znanstvenu činjenicu, da život ljudskog bića počinje začećem. Na taj način ovaj Zakon u potpunosti štiti život nerođenog ljudskog bića jer će se nerođenom ljudskom biću pristupati na istovjetan način kao i prema onom rođenom, sukladno članku 21. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske „Svako ljudsko biće ima pravo na život“. Donošenjem ovog Zakona učinit će se značajan korak prema humanijem društvu.

Ovim Zakonom regulira se i mogućnost pobačaja kad se medicinski utvrdi da je trudnici trudnoćom neposredno ugrožen život.

Također, ovim se Zakonom regulira i pitanje edukacije o znanstvenim spoznajama o početku ljudskog života, o dostojanstvu i pravima svakog ljudskog bića, o odgovornom spolnom ponašanju, o odgovornom roditeljstvu i načinima planiranja obitelji.

Zakonom se regulira i pitanje savjetovanja parova i žena s neželjenom trudnoćom.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Dodatna sredstva u iznosu od 10.000.000,00 kuna za provođenje ovoga zakona potrebno je osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu 096 – Ministarstva zdravstva i u sredstvima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te na razdjelu 3703 i 3704 Ministarstva znanosti i obrazovanja.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje zaštita života od njegovog početka odnosno od začeća do prirodne smrti, postupak pobačaja kada je ugrožen život majke, pitanje ovlaštenih medicinskih izvršitelja pobačaja, nadzor nad radom ovlaštenih medicinskih izvršitelja pobačaja, edukacija javnosti, osobito mladih, te edukacija, savjetovanje i pomoć parovima odnosno ženama s neplaniranom trudnoćom.

Članak 2.

Svako ljudsko biće ima pravo na život.

Život ljudskog bića počinje začećem.

Ljudski se život štiti od začeća do prirodne smrti.

II. UVJETI I POSTUPAK POBAČAJA

Članak 3.

Iznimno od članka 2. stavka 3. ovoga Zakona, pobačaj se može izvršiti samo na zahtjev trudne žene kod koje je medicinski nedvojbeno ustanovljeno da joj je trudnoćom neposredno ugrožen život.

Članak 4.

O potrebi pobačaja odlučuju Povjerenstva koja će temeljem ovog Zakona pravilnikom propisati ministar nadležan za zdravstvo.

Članak 5.

Liječnik ginekolog koji zaprimi zahtjev žene za pobačaj će:

- ukazati trudnici na sve eventualne opasnosti i posljedice pobačaja
- ovisno o stanju trudnice, konzultirati se s njom oko načina izvršenja pobačaja.

Članak 6.

Nakon utvrđenosti ispunjenja uvjeta iz članka 3. ovoga Zakona, pobačaj se može izvršiti uz prethodnu pismenu suglasnost trudnice.

III. OVLAŠTENI MEDICINSKI IZVRŠITELJI POBAČAJA

Članak 7.

Opće bolnice, kliničke bolnice, klinički bolnički centri koje/i obavljaju djelatnost ginekologije dužni su pružati medicinsko izvršenje pobačaja.

IV. NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA I RADOM MEDICINSKIH IZVRŠITELJA POBAČAJA

Članak 8.

Primjenu ovoga Zakona i Pravilnika iz članka 4. ovoga Zakona te rad medicinskih izvršitelja pobačaja nadzire inspekcija čiji sastav i način rada pravilnikom propisuje ministar nadležan za zdravstvo.

V. EDUKACIJA

Članak 9.

Ministarstvo nadležno za znanost i obrazovanje uvrstit će u redovne i izborne predmete, međupredmetne teme te izvannastavne i izvanškolske aktivnosti znanstvene informacije o početku ljudskog života i razvoju djeteta prije rođenja. Kroz iste će se programe odgajati i obrazovati djecu i mlade za pozitivan stav prema životu i dostojanstvu svakog ljudskog bića, za odgovorno spolno ponašanje, za odgovorno roditeljstvo (odgovornost i majke i oca za njihovo dijete), za metode planiranja obitelji, te za brak i obitelj.

Članak 10.

Kroz suradnju ministarstva nadležnog za znanost i obrazovanje te ministarstva nadležnog za obitelj, mlade i socijalnu skrb, izrađivat će se edukativni sadržaji kojima će kroz medije, prvenstveno one javne, educirati opća populacija (javnost) o sadržajima iz Članka 9. ovog Zakona..

Članak 11.

Država će poticati i sve ostale projekte i aktivnosti stručnih i civilnih organizacija koje promiču znanstvene činjenice vezane uz ljudski život prije rođenja, svijest o dostojanstvu i pravu na život svakog ljudskog bića i o potrebi zaštite nerođenog ljudskog života, te odgoj mladih za brak, obitelj i roditeljstvo, kao i organizacije koje pomažu ženama i parovima koji se nađu u kriznim situacijama uslijed neplanirane trudnoće.

VI. SAVJETOVANJE

Članak 12.

Ministarstvo nadležno za obitelj, mlade i socijalnu skrb osigurat će kroz Obiteljske centre, ili kroz druge institucije koje Ministarstvo ovlasti, savjetovanje parova i žena s neplaniranom ili neželjenom trudnoćom kako bi im se pomoglo tijekom trudnoće te nakon poroda u prihvaćanju djeteta ili davanju djeteta na posvajanje.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

Ministar nadležan za poslove zdravstva donijet će provedbene propise iz članka 4. i 8. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 14.

Do donošenja Pravilnika i imenovanja Povjerenstava iz članka 4. ovoga Zakona utvrđivanje potrebe pobačaja iz članka 3. ovoga Zakona provodi liječnički konzilij ustanove u kojoj je trudnica zatražila pobačaj.

Članak 15.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece („Narodne novine“ broj 18/78, 31/86, 47/89 i 88/09).

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Člankom 1. definiraju se područja koja uređuje Zakon o zaštiti života.

Članak 2.

Članak 2. definira da život ljudskog bića počinje začećem, odnosno spajanjem muške i ženske spolne stanice. Tom definicijom život ljudskog bića prije rođenja dobiva jednaku pravnu zaštitu kakvu ima svako ljudsko biće nakon rođenja.

Članak 3.

Članak 3. definira da je pobačaj dozvoljen samo u slučaju kad je trudnici trudnoćom neposredno ugrožen život.

Članak 4.

Članak 4. definira tko odlučuje o medicinskoj opravdanosti izvršenja pobačaja.

Članak 5.

Članak 5. definira obavezne postupke liječnika prije izvršenja pobačaja.

Članak 6.

Članak 6. definira da se pobačaj može izvršiti kad su ispunjeni svi uvjeti.

Članak 7.

Članak 7. definira tko su ovlašteni medicinski izvršitelji pobačaja.

Članak 8.

Članak 8. definira kako se provodi nadzor nad ovlaštenim medicinskim izvršiteljima pobačaja.

Članak 9.

Članak 9. definira tko i kako provodi edukaciju i odgoj djece i mladih o znanstvenim spoznajama o početku ljudskog života, o dostojanstvu i pravima svakog ljudskog bića, o odgovornom spolnom ponašanju, odgovornom roditeljstvu i načinima planiranja obitelji.

Članak 10.

Članak 10. definira tko i kako provodi edukaciju opće populacije o sadržajima iz Članka 9. ovog Zakona.

Članak 11.

Članak 11. definira dodatne mjere koje su državne institucije dužne provesti u smislu edukacije o sadržajima iz Članka 9. ovog Zakona.

Članak 12.

Članak 12. definira tko i kako osigurava pomoć i savjetovanja parova i žena s neplaniranom ili neželjenom trudnoćom.

Članak 13.

Članak 13. propisuje u kojem roku će ministar nadležan za poslove zdravstva donijeti akte (pravilnike) za provedbu ovog Zakona.

Članak 14.

Članak 14. definira tko odlučuje o potrebi pobačaja iz 3. Članka ovog Zakona do imenovanja Povjerenstava iz Članka 4. ovog Zakona.

Članak 15

Članak 15. Stavak 1. propisuje prestanak važenja trenutno važećeg Zakona o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece stupanjem na snagu ovog Zakona.

Stavak 2. propisuje stupanje na snagu ovog Zakona.